

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvotnega in tretjega četrtka meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 14.

V Ljubljani, 15. julija 1897.

Letnik X.

Znižanje zemljiškega davka.

Ko se je leta 1825 napravil stalni zemljišni kataster, določili so kranjski deželi 562.000 gld. zemljiškega davka. — Leta 1843 se je ta davek zvišal na 682.547 gld. Kranjski stanovniki so se l. 1844 pritožili pri cesarju proti previsokemu davku, ki mora deželo uničiti. Cesar je res l. 1845 ukazal, naj se pregleda in popravi previsoka cenitev čistega dohodka zemljišč. Šele l. 1849 se je ta pregled izvršil in zemljiški davek znižal za 40.028 gl., večinoma v novomeškem okraju.

Že tedaj torej je bil previsoko cenjen čisti dohodek in zaradi tega tudi zemljiški davek. L. 1850 pa je država začela še doklade nalagati na zemljiški davek. Te doklade so rasle od leta do leta, tako, da je revna Kranjska dežela l. 1880 plačevala zemljiškega davka z državnimi dokladi 943.613 gl., torej je narasel zemljiški davek s prikladami v petinpetdesetih letih skoro za 400.000 gld.

Trditi smemo, da je bila kranjska dežela najbolj visoko obdačena. To je razvidno že iz tega, da so po stalnem katastru cenili povprečno čisti dohodek od jednega orala polja na Kranjskem največ, namreč 7 gl. 22 kr., na Koroškem 6 gld. 47 kr., na Štajerskem 5 gl. 58 kr., na Moravskem 6 gl. 47 kr. itd. Če bi tega ne brali črno na belem, bi ne verjeli, ko vendar vemo, da je polje na Moravskem, Dolenje in Gorenje Avstrijskem in marsikje drugod mnogo rodovitnejše od kranjskega.

Mi sosedom Štajercem gotovo privoščimo vse boljše, vendar moramo pripomniti, da so bili na boljsem. Tako n. pr. so cenili na Štajerskem čisti dohodek jednega orala vinogradov na 11 gld. 18 kr., na Kranjskem pa na 10 gld. 49 kr., torej le za 29 kr. starega denarja nižje. In vendar je znano, da štajerski vinogradi dajejo veliko več in boljše pridelke.

Na Primorskem so cenili povprek vinograde na 5 gl. 28 kr. od orala, v Dalmaciji na 3 gl. 89 kr., dasi ondi vinogradi rode več in boljše vina.

Skratka: Kranjska dežela je v primeri z drugimi plačevala preveč zemljiškega davka.

L. 1881 je osrednja komisija na Dunaju deloma popravila to krivico ter za 15 let znižala zemljiški davek na 622.364 gld., torej za okroglih 300.000 gld. To ni bil noben dar za deželo kranjsko, ki je morala skoro 40 let plačevati preveč od svojih zemljišč. Le za prihodnost so popravili v nebo kričečo krivico! Pomisliti treba namreč, da imamo na Kranjskem mnogo kraskega nerodovitnega sveta, in vendar je bil poprek obdačen oral zemlje z 2 gl. 19 kr., na Štajerskem z 2 gl. 02 kr., na Koroškem z 1 gld. 35 kr.

Kakor znano, vleva zakon z dne 24. maja leta 1869, da se mora vsakih 15 let v vseh deželah ob jednem pregledati zemljiško-davčni kataster. Pri tem pregledu ali reviziji se morejo odpraviti pomote in krivice, ki so se morda prilegle pri zadnji cenitvi. Kdo pa izvrši ta pregled? Po zakonu z dne 1. januarja 1895 se voli za vsako deželo posebna komisija. Tako je za deželo kranjsko določenih 8 članov in 8 namestnikov; načelnik tej komisiji je deželni predsednik. Polovico članov in namestnikov, torej po štiri, voli fin. minister, drugo polovico pa dež. zbor.

Ta komisija torej je poklicana, da odpravi krivične ocenitve, pogreške in pomote ter da določi spremembe zemljišč. Kar pa ta komisija sklene, to se ne velja, ampak določi osrednja komisija na Dunaju, ki šteje 48 članov in toliko namestnikov. Za kranjsko deželo je bil v osrednjo komisijo na Dunaju izvoljen baron Berg, graščak v Mokronogu, kateri pa se je odpovedal. Ker je bil državni zbor nenadoma zaključen, niso mogli

Avstriji nastopili so možje, ki neustrašeno branijo koristi naše državne polovice ter zahtevajo, da če se z lepo Ogri nočejo z nami pobotati, naj poskusijo sami za-se gospodariiti. Zato so pa Ogri vsi po koncu ter očitajo nam Avstrijcem, da jim hočemo prizadejati silno škodo. V resnici pa jim je le na tem, da bi krivična in za nas škodljiva pogodba še dalje časa obstala, seveda le njim v korist.

Nemški cesar ima dve lepi lastnosti; vedno rad potuje po svetu in vedno ima rad nove uradnike in ministre. Te dve lastnosti sta se v novejšem času zopet pokazali. Ni dolgo tega, kar smo poročali, da pride na jesen obiskat našega cesarja, in sedaj že zopet poročajo listi, da gre 8. avgusta v Petrograd k ruskemu carju. — Ker so pa na Nemškem socijalni demokrati postali precej mogočni in hočejo državi škodovati, zato bi jih cesar rad kar v dušku ukrotil. Pa dosedaj ni šlo to tako gladko in cesar je dolžil svoje uradnike, da ravnajo premeško. Nastavil je zato sedaj po višjih službah može, ki imajo trdno voljo, z najstrožjimi sredstvi državi nevarne ljudi krotiti.

Pregovor pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Toda ta pregovor na *Laškem* že ni resničen. Saj je obče znano, da sedanji laški kralj ni posebno veren, a njegov sin prestolonaslednik, ki se je nedavno poročil s črnogorsko princezino, ta pa v brezbriznosti do vere še prekaša svojega očeta. Ko je angleška kraljica slavila 60letnico svojega kraljevanja, šel je tudi laški prestolonaslednik v London. Katoličani opravili so veliko zahvalno službo božjo in vsi zastopniki in odposlanci katoliških držav so se udeležili svete maše, le laški princ je zadnji trenotek odpadel. Da tudi na Laškem je pokazal, da mu je vera deveta briga pri raznih prilikah,

kar mu ljudstvo hudo zameri. Kakor se torej kaže, pridejo za Lasko še slabši časi.

Francozi dovolili so svojemu predsedniku skoro pol milijona goldinarjev, da bo mogel z velikim sijajem in bleskom potovati na Rusko. Po drugi strani pa duhovnikom in skofom pridržujejo plačo, zato, ker se postavijo za svoje pravice.

Bolgarski knez, odpadnik od vere, ki je potisnil svojega sina v krivovero, roma sedaj krog kraljev in cesarjev ter berači, da bi smel nositi naslov »bolgarski kralj« in pa kraljevo krono. Bil je tudi v Rimu, a pri sv. očetu se ni nič oglasil; najbrže, da ga peče vest.

Na *Angleškem* obhajali so z velikim šumom 60letnico vladanja kraljice Viktorije. Angleški podložni po celem svetu so se veselili, le v Indiji, oni bogati rajski deželi, je bilo prisiljeno. Tamošnji prebivalci, morajo dokaj trpeti pod angleško vladno in zato le čakajo ugodne prilike, da napravijo velik punt. Vesti o teh napetih razmerah so Angleže nekoliko zdramile iz veselja. — Pripomnjeno bodi še, da je dobila angleška kraljica lep dar od sv. očeta; poslali so ji lastnoročno pismo, katero je bilo spravljeno v neki skatli, ki je kar posejana z biseri in dragimi kameni.

Španci so mislili, da je plamen ustaje na Kubi pogasnil, pa ni. Kajti ravno sedaj so se zopet začeli ljuti boji na tem otoku. Toliko krvi je že prelite, pa šeni miru.

Upamo, da bode kmalu sklenjen *mir med Grki in Turki*. Obravnave so že dogane in v kratkem bodeta obe oblasti poslale veliko število vojakov domov, kateri vsaki državi napravijo veliko stroškov. Da se pa ta reč, ki se je silno počasi vlekla, reši tako hitro, je zasluga našega presvetlega cesarja, ki je turškemu sultanu resno namignil, naj odneha od svojih zahtev.

Dopisi.

Iz Dobrnih 7. julija. Na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija vršila se je v Dobrnih dvojna slovesnost. Ta dan odkril se je spomenik slavnemu rojaku, apostolu Indijanov ameriških, pred škofu Irineju Frideriku Baraga za stoletni spomin rojstva njegovega, ob enem pa pričel se je sv. misijon pred. oo. Lazaristov iz Ljubljane. — Ubrano zvonjenje in strel topičev naznanjala sta prihod pred. gg. misijonarjev ob 10. uri dne 28. junija. Takoj pričel se je misijon za otroke. Na praznik sv. Petra pa za odraslene jutraj ob 6. uri s prvim nagovorom. Za 10. uro je bilo določeno, da se odkrije krasni spomenik, postavljen v farni cerkvi ob robu v steni nasproti prižnici. Obilno zbrano ljudstvo, domače in sosednjih fara ni našlo prostora v farni cerkvi, da bi bila toliko gnječa v skrajnem kotičku. Ker sta bila pred. gospod dr. Janez Vertin, škof v Marquette, drugi naslednik Baragov, in tudi misijonar gosp. Bežek zadržana, zastopati ameriške gg. misijonarje, prevzel je iz prijaznosti slavnostni govor pred. gosp. Lazarist misijonar Vinko Krivec, ki je v dovršenem jedrna-

tem, njemu lastnem govoru poveljal slavljenca Barago. — Ko je padla koncem govora zavesa in je zrla mnogobrojno zbrana množica vernikov v živi obraz, izklesan iz trdega kamna, ni se mogla dosti načuditi. Reči se sme brez tirave, da je ves spomenik pravi kras farni cerkvi dobrniški. Starejši farani, ki so dobro poznali slavnega rojaka in se ga še živo spominjajo iz leta 1854, ko jim je pridigoval kot škof, vidijo v trdem kamnu živega pred očmi. Zares, da se ga oko ne more nagledati. Vse je v tako lepem dovršenem soglasju, da dela čast umetnikoma Alojziju Progarju, kiparju, in Feliksiju Tomanu, kamnoseku. Spomenik treba le videti ter diviti se nad njim, preobsirno bi bilo vse popisati. — Naslednje dni do 7. julija vršil se je sv. misijon, katerega so se farani domači in tudi iz sosednjih fara obilno udeležili, pazljivo sledili sv. cerkvenim govorom ter v srca segajočim sv. resnicam; obilno ihtenje in vroče solze ginjenja in hvaležne ljubezni do gg. misijonarjev so znak, da se oni niso trudili zastonj! — Ta dvojna, izredna slavnost ostala bode faranom dobrni-

skim v trajnem in hvaležnem spominu. Na obojo smejo biti ponosni.

Iz vipavske doline 10. jul. Ker je bila pretečena zima zelo mila, bilo je težko dobiti ledu za ledenice. Zlasti se mestu Trstu živo pozna, da ni dovolj ledu. Dasi tovarna za led pripravlja led, je vendar vse premalo. Zato so jeli voziti led iz vipavskega Nanosa. V Nanosu se namreč nahajajo po več sto metrov globoke votline in podzemeljske jame, kamor solnčni žarki nikdar ne posijejo. Po teh jamah je nagromadenega ledu silne množine, odkoder ga letos ven spravljajo in v Trst vozijo. Ea meterski stot se plača v Trstu po dva goldinarja. Vozniki iz vipavske doline imajo navlašč za led napravljene vozove. Spravilo bi se ledu še veliko več na svetlo, da ni voznja do Trsta silno draga — po cesti na Trst skozi Vrabče treba vpreči po tri pare volov k vozu, da je mogoče speljati po silni visočini. Da bi se led vsako leto vozil, bi marsikak krajcar ostal zaslužen tem potom v vipavski dolini. Škoda, da se to godi le ob takih letih, ko ni ledu drugje dobiti. — Po vaseh više od St. Vida se je mej otroci močno ugnezdil neke vrste kašelj, zbog katerega veliko trpijo. Pravijo, da je oslovski kašelj. Nekateri kar kri kašljajo. Čuditi se je, da je sredi neznosne vročine po naših krajih še to zlo se zatrosilo. — Če tako silna toplota še traja dalj časa, bomo sušo živo občutili. Dobro bi pa tudi bilo, da bi okrajni šolski svet, oziroma glavarstvo odpomoglo s tem, da dovoli šolsko leto po šolah na Vipavskem nekoliko preje zaključiti. — V župniji Budanje pričelo se je pred nekaterimi tedni kopati v tla za novo cerkev, ki bo stala površno računajoč nad 20.000 gld. Blagim dobrotnikom župljanom, zlasti pa domačemu župniku gre hvala, da se je pričelo s potrebnim zidanjem nove cerkve, stara

je bila popolnem premajhna. — Tudi v župniji na Lozicah zidajo novo župnišče, ki bo precej prostorno in lepo.

Od Pohorja. 12. julija. Državni poslanec za »peto skupino« na slovenskem Štajarskem, gosp. Žičkar je pred svojimi volilci o razmerah v državnem zboru dozdaj govoril v Vitanji, potem v Zrečah, in zadnjo nedeljo v Konjicah. Prav tako! Ljudstvo namreč potrebuje pouka. Ta se dandanes razširja posebno s pomočjo časnikov in društev. Kdor prebira resnicoljubne časnike, tistemu so »javne razmere« itak znane. Ali velika večina ljudstva, ki ima ob volitvah pravico in dolžnost glasovati, političnega življenja takorekoč ne pozna, ter je navezano na svojo, vsled neskušenosti nezanesljivo pamet ali na zanesljivo besedo sosedovo, ki je ljudstvu lahko odkritosrčen prijatelj ali pa tudi zapeljivec. Političnega društva ni mogoče ustanavljati kjersibodi; še bralnih društev ne moreš oziviti, kjer bi rad. In če ljudstvo nima ne časnikov ne društev, ono mora zaostajati. Človek brez pouka ostaja v nevednosti, a nevedneža lahko premoti vsak zapeljivec, ki je pa tudi neredkokrat sam več ali manj zapeljan od ljudij in časnikov, katerim ni mar za resnico in pravico. Zastopnik ljudstva, bodi že državni ali deželni, pa si smé izbrati sam vsaki kraj, da podučuje ljudstvo. In ravno zastopnik »pete skupine« je pravcati »ljudstveni« mož. Vsled tega je dobro, ako obišče tudi najbolj skrito hribovsko okolico, da poučuje tam, kamor ne prihaja morebiti nobeden časnik, kjer še o »političnem« ali »bralnem« društvu ni sluha ne duha. Gospod Žičkar v državnem zboru zastopa sedemnajst okrajev. Vsake občine pač ne more obiskati. Zavoljo tega ne bo od škoda, ako obiskuje tiste kraje, kamor še niso mogli prihajati drugi gospodje poslanci.

Listek.

Savójec in nadškof.

Savojsko ljudstvo je zelo ubožno. Že majhnega sinčka pošljejo stariši v širni svet. Vse, kar mu dajo na pot je majhna živalica svizec, ali pa lonček mazila za čevlje z dvema krtačama. — »Hodi srečno!« mu reko, »služi si kruh kakor veš in znaš; ko boš imel dosti, pa pridi domú.«

Uboji deček potuje po neznanem svetu ter si služi bóre vinarje s tem, da priučena živalica pleše, a on zraven poje, ali pa, da straži in lika po mestih čevlje. — Po noči spi v hlevu ali skedaju, — najčesče pa pod milim nebom. — Po več letih se pa srečen in vesel povrne v drago domovino, po kateri je hrepenel vedno ... vedno. ...

Nekoč pride ubogi Savojski deček v znano mesto Trier. Seboj ima dva svizca, prvega je kot »doto« poddedoval, a drugega mu je zapustil dragi bratec, ki je umrl daleč od ljubljene mamice in mile domovine.

Male živalice so plesale, in ubogemu dečku so radodarni meščani podarili marsikateri krajcar. — Nekega

dné seli pred gradom knezo-nadškofa Trierskega ter se greje na blagodejnih žarkih pomladanskega solca, — saj to ga ni veljalo ničesar. Njegove misli se sučejo tam v daljni mili domovini okrog skrbnega očeta, drage mamice, ljubljenih sestrâ in bratov; a tudi onega drugega bratca se spomni, ki je odšel se pred časom v večnost. In kakor ogrevajoče solnce dišečo vijolico razcvete, tako je svetel zarek gorke ljubezni šinil v revno srce Savojsko in izvalil iz temnih očí dva svetla bisera — dve solzici. In deček sklene roki k molitvi in moli goreče za svoje drage. —

Kaj tacega pa ne slisi nikdo rajši, kakor ljubi Bog. V vsakem takem slučaju gane človesko srce in pošlje vanj angela, ki ima sedež prav blizu božjega trona, in ki se imenuje — »sočutje«.

Ta angelj je prišel to pot v prav dobro in usmiljeno srce, v srce knezo-nadškofa Klemenca Venceslava. Visoki gospod je zagledal skozi okno moléčega dečka. Pokliče ga na dvorišče in veli, naj plešeti obé živalici.

»Ti pa ne poješ?« vpraša nadškof dečka.

»Ne znam«, odbovori deček s tresočim glasom, in one dve solzi se mu zopet zaiskrite v očeh.

Tu pošepeče nadškofu angelj, katerega sem Vam že omenil: »Govori z njim zaupljivo! — Ia res, on ubog«, in deček pripoveduje vse od kraja do konca.

»No,« reče nato nadškof, »če je pa temu tako, mi pa lahko prodaš jedno živalico, hočem ti jo dobro plačati.«

Deček malo pomisli, potem pa reče: »Dva zaboja s svizci nositi, bo res malo preteško, — dobro, gospod, jednega si lahko vzamete, a mojega, ker bratovega, katerega je on tako rad imel in ga je še na smrtni postelji poljubil — Vam ne morem in ne smem dati.«

Deček začne jokati in tudi sočutni kancernadškof si obrisal solze, ki so mu nehote stopile v oči.

Deček je bil s plačilom vrlo zadovoljen, kajti plemeniti knez mu ni plačal svizca, kakor se plačuje taka žival, temveč po knežje, kajti, plačevati je pomagal oni angel.

Na vse mogoče načine se zahvaljuje deček dobremu nadškofu, potem pa veselo odide. Knez izroči svizca nekemu slugi v skrb, potem pa ne misli nikdar več ne nanj, ne na Savojskega.

Nastopilo je poletje in tudi minulo. Tudi grozdja bogata jesen je prešla, in zima s snežno odejo nastopi.

Nekega dne gleda nadškof skozi okno in misli na ubožec, ki morajo v ti dobi pod milim nebom premrazovati. Kar pa zapazi majhno postavo, ki čepi pod grajskim zidovjem. Odpre okno in glej! Oni ubožec, ki mraza trepeče pred gradom ni nihče drugi — kakor oni Savojski deček, ki je prodal nadškofu svizca. Ta sname klobuček z glave in pozdravi kneza z neizrečeno žalostnim obrazom. — Ko bi trenil je bil zopet tukaj angel, ki se zove »sočutje«. Ta pošepeče nadškofu na uho: »Poklič ga gori, da se ogreje!« Knez ga res pokliče, in Savojski je takoj gori.

»Kako je kaj? Kje imaš pa svizca?« ga vpraša visoki gospod.

»O, gospod,« odgovori oni, »že dolgo mi gre slabo, zelo slabo! Tudi svizec, oni brhki svizec mi je poginil. Kaj pa, ali Vaš še živi?«

»Da,« odgovori nadškof; »pa kako se je vse to zgodilo?« vpraša dalje.

»Oh,« govori deček žalostno, »mislim, da mu je bilo prehudo po mojem umrlem bratcu; oh, saj ga tudi jaz ne morem pozabiti!«

(Dalje prihodnjic.)

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dne 8. t. m. dopoldne se je v dvorani starega strelišča v Ljubljani vršil občni zbor c. kr. kmetijske družbe.

Prvomestnik gosp. ces. svetnik Murnik prične zborovanje, pozdravi dež. glavarja Ot. Detela in zastopnika dež. vlade dr. pl. Crona. Spominja s toplimi besedami umrlega podpredsednika Seuniga; v znak sozolja se vzdignejo zborovalci. Svoj nagovor predsednik konča s slava-klici na presvetlega cesarja.

Družbeni tajnik, ravnatelj G. Pirc, poroča o delovanju glavnega odbora v l. 1896. Pristopilo je družbi 443 novih pravih udov, tako da je družba koncem leta štela 17. častnih, 9 dopisujočih in 3543 pravih udov. Podružnic je bilo 81; na novo so se ustanovile na Brezovici, v Ezelju, Krizih, Premu, Toplicah, Vodica, Nandanjem Selu, Preserjih in Zireh.

Družbino podkovsko šolo je prvi tečaj obiskavalo 10, drugi tečaj 4 učenci; v šoli se je v minolem letu podkovalo nad 1100 konj. Starejših kovačev, ki niso bili v šoli, se je oglasilo k skušnji 17, večinoma s Kranjskega.

Iz družbine drevesnice na Poljanah se je oddalo 15.000 visokodebelnih drevcesov.

Na poskusnem uzornem dvorcu na Viču je bilo 15 glav živine. Od 10 bikov jih je bilo 9 oddanih za pleme, v oktobru je bilo kupljenih drugih 10 simodolcev.

Rbje vališče in vzgojevališče na Studencu je bilo razširjeno ter popolnoma ustreza zahtevam.

Uradno glasilo »Kmetovalec« je izhajalo približno v 5.000 izvodih. Nemški člani dobivajo list »Oeconom«.

Glavni odbor je pospeševal kmetijsko rastlinstvo z dobrimi semeni. Tako je oddal 335 strankam 11.100 kg ruskega lanenega semena, 899 strankam 7.348 kg deteljinega semena in 249 strankam 29.904 kg raznih drugih semen. Denarni promet za semena je znašal 15.789 gld.

Umetnih gnojil se je porabilo nad 30 vagonov. Za vinor. je naročila modr. galice in jo prodala po znani ceni 60.000 kg, isto tako je oddajala trtne škroplilnice itd. Sadjarjem je oddala mnogo tisoč sadnih drevcesov; živinorejcem za polovico kupne cene 11 bikov muricodolske, 6 belanske in 9 simodolske pasme; nagrad je izplačala 570 gld., premojanja goveje živine so bila v Senčurju, Godoviču in Metliki. V pospeševanje ovčarstva je družba oddala več lovno-bergaške pasme za četrtino kupne cene, v prospeh svinjereje pa 17 prasičkov bele angleške pasme za polovično kupno ceno.

Konjerejski odsek kmet. družbe je posredoval pri oddaji zrelcev in premojanju konjeter priredil sedmo dirko v Št. Jerneju.

Ribarski odsek je oddal mnogo iker in mladih ribic, dajal pojasnila in navodila ter priredil poučen tečaj za ribiče.

Odbornik Josip Lenarčič poroča o računu za l. 1896 in proračunu za l. 1898. — Dohodkov je imela družba 1896 leta 69.583 gld. 88 kr., čistega čimetja 40.404 gld. 33 kr. Za l. 1898 se proračunavajo dohodki na 14.400 gld., — stroški na 13.840 gld., — prebitok 560 goldinarjev.

Razgled po Slovenskem.

Knezo-nadškof dr. Alojzij M. Zorn

je 8. t. m. na Dunaju vsled arčne kapi umrl. — Rojen je bil pokojnik dne 13. januarja l. 1834. v Prvačini na Goriškem, duhovnik posvečen 13. januarja l. 1857. Bil je mnogo let profesor bogoslovja v goriškem osrednjem semenišču, več časa tudi vodja semenišča. L. 1882. je bila izpraznjena škofijska stolica poreško-puljska. Tedaj je bil cesar v Gorici in pri predstavljanju raznih dostojanstvenikov naznanil je doktorju Alojziju Zornu, da ga je imenoval poreško-puljskim škofom. Skromni semeniški vodja dr. Zorn se je prestrašil te novice ter odgovoril cesarju, da te časti ni vreden in za tako odgovornosti polno službo nezmožen. Cesar pa mu je nato dejal: »Ali ste vredni ali zmožni, o tem ne gre sodba Vam, nego nam drugim.« In tako je bil 14. januarja l. 1883. posvečen škofom poreško-puljskim. Kmalu nato pa je umrl nepozabni goriški nadškof dr. Golmajer in že 22. junija je bil dr. Zorn imenovan goriškim knezo-nadškofom, katero stolico je nastopil 14. okt. leta 1883. — Pokojnik je imel vse lastnosti vzornega duhovna in škofa, bil je priljubljen pri duhovnikih in narodu, jedino trdnega zdravja ni užival že več let in ta telesna bolehnost je vplivala tudi na njegovega duha, ki je, žal, zadnje mesece zelo otemnel. Bolezen se je vedno hujšala. Bolnik ni več hotel uživati jedil in zato je po nasvetu zdravnikov šel pred tednom dnij na Dunaj v zdravilišče za umobolne, kjer pa je v malo dneh dovršil svoje vzorno življenje, zadet od arčne kapi. — Blagi pokojnik ostane Slovencem v trajnem spominu. — Mili Bog dodeli žal prerano umrlemu knezonadškofu večni mir. — Truplo se je prepeljalo dne 11. t. m. z Dunaja v Gorico, kjer je bilo včeraj, dne 14. t. m. slovesno pokopano. — Ljubljansko škofijstvo je ukszalo, da se mora za pokojnega knezo-nadškofa ta teden pri vsaki fari opraviti slovesno opravilo za mrtve s sv. mašo.

Milestljivi nadškof peluzijski dr. Janez Nepomuk Glavina pridejo koncem tekočega tedna v Ljubljano, kjer bodo naslednje dni posvečevali ljubljanske gospode bogoslovce-novomašnike namestu našega prevzvišenega knezškofa, ki po naročilu zdravnikov ne smejo prekiniti svojega zdravljenja v Briksenu, dasi, hvala Bogu zdravljenje napreduje.

Novo maše v ljubljanski škofiji. Nove maše bodo darovali gg. bogoslovci iz četrtega leta: Josip Eppich, dne 1. avgusta v Stari Cerkvi pri Kočevju; Anton Golf, dne 25. julija v Starem Trgu pri Ložu; Vojteh Hybásek, dne 8. avgusta v Předíně na Moravskem; Anton Jarc, dne 8. avgusta v Novem Mestu; Ivan Jereb, dn 1. avgusta v Ljubljani pri sv. Jakobu; Anton Jerič, dne 23. julija v Ljubljani; Evgen Lampe, dne 25. julija v Marijanišču; Ivan Miškar, dne 1. avgusta na Breznici; Valentin Oblak, dne 25. julija na Bledu; Leonard Zupan, dne 1. avgusta v Kropi. Iz tretjega leta: Frančišek Ko-

zelj, dne 1. avgusta na Homcu; Josip Kržišnik, dne 25. julija v Ribnici; Andrej Lavrič, dne 1. avgusta v Blagovici; Blaž Rebol, dne 8. avgusta na Trsteniku; Avgust Schauer, dne 8. avgusta v Poljanici (Pöhländl); Frančišek Zupancič, dne 1. avgusta v Ljubljani pri Sv. Petru.

Shoda volilcev na Boh. Bistrici dne 4. julija se je udeležilo kakih 200 mož iz obeh dolin. Poročala sta gg. poslanca Azman in Pogačnik, prvi o deželnem, drugi o državnem zboru. Po govoru gosp. Azmana se je vsprejela resolucija: »Pri shodu na Bohinjski Bistrici zbrani volilci nalagajo svojemu poslancu, da naj v deželnem zboru deluje in glasuje za neposredne in tajne volitve!« — G. Pogačnik pa je utemeljeval sledečo resolucijo, ki je bila jednoglasno vsprejeta: »Na shodu na Bohinjski Bistrici zbrani volilci obsojajo nezaslišano nagajanje nemških liberalcev in nacionalcev, s katerim se je preprečilo vsako koristno in plodonosno delovanje, ter zahtevajo jednako naredbo, kakor za češke dežele, tudi za vse dežele, kjer Slovenci prebivajo!« Gosp. Rhtaršič iz Srednje Vasi pozivljal je navzoče, da naj svojima poslancema izrečejo priznanje in zaupanje, ker sta storila, kar je v takih okoliščinah sploh storiti mogoče. In to se je tudi zgodilo s splošnim pritrdjevanjem.

Zopet nov davek bomo dobili. Tekom tega meseca mora vsak, ki bo moral plačevati novo dobitkovino ali davek od svojih dohodkov v smislu državnega zakona z dne 25. oktobra 1896 pri davčnem uradu naznaniti svoje dohodke. Bralce »Domoljubove« opozarjamo, naj pazijo pri teh naznanilih in naj se glede novega davka posvetujejo pri zvedenih možeh, da ne bodo preveč plačevali, ali pa da se če le mogoče, novega davčnega bremena popolnoma oproste.

Ponesrečil se je v Moravčah pri zidanju zvonikov mladenič star okrog 19 let, kateri je bil doma pod Činkovim turnom pri Vodicah na Gorenjskem. Nesreča se je tako-le dogodila: Nesrečnež je stal, držeč vreteno pod trugo, v kateri so kvisku vlekli kamen. Ko pa pride truga do vrha, tedaj pravi neki delavec: »Sedaj pa le vsi spustite vreteno; kajti menil je, da bo sam zategnil trugo k sebi. Ali truga je bila pretetka, in padla je nesrečnežu na glavo ter mu jo popolnoma zmečkala. Mrtveca so odnesli v mrtvašnico.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juniju t. l. je 114 strank vložilo 22.547 gl. 72 kr. in 29 strank dvignilo 5.296 gl. 97 kr., 24 strankam se je izplačalo posojil 12.928 gl. Denarni promet 71.001 gl. 96 kr. — V prvem polletju je bilo vloženo 184.791 gl. 89 kr. in dvigneno 48.681 gl. 83 kr. Stanje vlog je naraslo na 234.543 gl. 08 kr. — Posojil je bilo izplačanih 101.243 gl. in vrnjenih je bilo 1.535 gl. 56 kr. Stanje

posojil je naraslo na 165.770 glđ. V prvem polletju je narasel danarni promet na 553.908 glđ. 50 $\frac{1}{2}$ kr.

Z Gore pri Sodražici. Na podlagi § 19. naj blagovolji slavno uradništvo »Domoljuba« sprejeti sledeči popravek: Ni res, kar trdi dopisnik z Gore pri Sodražici v »Domoljubu« št. 13, stran 135. Hiša za solo je kupljena od Apolonije Gore hiš. št. 62, je jednonadotropna, trdno zidana, na prav pripravnem prostoru, ima jako prostoren vodnjak, dobro ograjen obsežen vrt. — Da je res tako, spričuje šolsko-komisijski ogled z dne 13. novembra 1895 in odlok c. kr. deželnega šolskega sveta v Ljubljani z dne 15. sušca 1897, št. 1310, s katerem spozna in potrdi za solo prav ugodno stavbo. — Županstvo na Gori pri Sodražici, dne 8. julija 1897. Ant. Kerže, župan; Matija Vesel, Anton Arko.

Iz Begunj. Častivredna sestra predstojnica Gabrijela roj. baronesa Lazarini, je dne 11. t. m. umrla. Pogreb je bil v čreku, dne 13. t. m. ob desetih. Priporoča se v molitev.

Dva samomora. Pretečni ponedeljek zjutraj je v svojem stanovanju v Mariboru svojo posteljo sezgal 30 letni komij Janez Markež, da se je potem zadušil. — Ravno v tistem času pa se je v Mariboru v glavo ustrelil 48 letni pridni učitelj Urban Wesjak. Poslednjemu se je pamet zmešala, ker se je s podučevanjem preveč trudil; včasih je po 15 ur na dan podučeval. Bodi mu Bog milostljiv!

Iz lavantinske škofije. Č. gosp. Matej Slekovec, župnik pri sv. Marku nižje Ptuja, je dobil župnijo Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — Č. gosp. Andrej Urek, župnik na Polzeli, je stopil v stalni pokoj. — Dne 1. julija je v Radgoni umrl č. gosp. Andrej Lovrenčič, vpok. duhovnik. — Dne 2. julija je umrl č. gospod dr. Alojzij Meško, profesor bogoslovja in ustanovnik katoliškega delavskega društva v Mariboru, star še le 39 let. Naj v miru počivata!

Iz Krčavine pri Ptuj. Minule nedeljo popoldne je toča petkrat klestila, mnogo škode naredila po vinogradih in polju. Ali žalost preide — veselje pride. Večer se je približal, kako veselje! Kres je goral, možnarji pokali in rakete so frčale v zrak. Srčna hvala onim, ki so vložili za strelivo in druge reči!

Iz krške škofije. Nove maše. Dne 14., 16. in 18. julija bodo v stolni cerkvi v Celovcu v mašnike posvečeni sledeči gg. bogoslovci ter bodo darovali nove maše: Kaplan Anton, dne 25. jul. v Komarovu pri Pardubicah na Časem. Pitterle Romed, dne 29. jul. v Elizabetinski cerkvi v Celovcu. Rozman Franc, dne 19. jul. v St. Vidu. Rehrl Bostjan, dne 8. avgusta v Saalfordu na Bavarskem. Brunner Otto, dne 1. avgusta v Millstattu. Hochl Benedikt, dne 1. avgusta v St. Pavlu. Ott Franc, dne 25. julija v St. Janžu na Mostiču. Schwaiger Janez, dne 22. avgusta v Ebhu v Inodolu na Tirolskem. Zeichen Josip, dne 25. julija v St. Jakobu v Rožni dolini.

Domača zdravila.

Borovnice ali črnice.

Sedaj, ko so zrele borovnice, nikar ne pozabi nanje, pridna gospodinja! Imenitno in potrebno v vsaki hiši zdravilo je, ki se napravi iz njih. — Posušiti lepe borovnice in shraniti na suhem kraju. Če ima kdo drisko, naj jih večkrat zveči ali zoblje. Bolje zdravilo pa nastane, če denes dve ali tri pesti borovnic v steklenico zganja, bodisi kakoršnega koli. Dalje ko stoji to zganje, tem močnejše je. Bolnik, ki ga muči driska, naj vzame žlico tega zganja, dene v osmi del kroga in naj to popije. Ta tekočina pomiri najhujšo drisko. Čez 8 ali 10 ur napij se še enkrat tega zdravila, in gotovo ti bolezen odleže. Če imaš grizo, pomaga ti tudi to zganje. Stori isto, samo da treba hkrati napraviti na želodec tople obkladke z vodo in kisom (jesihom). Dobro je pa tudi, če vzameš nekaj kapljic tega zganja na sladkorju. To je pripravno zlasti popotnikom, ker lahko seboj nosijo drobno steklenico in nimajo drugih sitnosti.

Z borovničnim sokom barvajo tudi vina. Najnovejši čas pa delajo po nekod iz borovnic tudi vino, ki je neki boljše kakor navadno vino in posebno zdravo za bolnike, kateri boleha na slabem želodcu. Kako se nareja to vino? Zrele, dobro odbrane jagode zmečkaj v posodi, pusti en dan stati in potem precedi sok skozi platnen prt. Skuhaj ob enem sladkor na vodi, da se močno péni.

To potem prilij soku. Razmerje je sledeče: Ako je soka en liter, mora biti vode dva litra, sladkorja treba en kilogram. To tekočino zlij v čist in zvepljen sod, da ostane v njem še nekoliko prostora. Potem naj vrè v prostor, kjer je 13°—15° R toplote.

Pene pridno posnemaj in nastalo praznino nastesti vselej s čisto vodo, ko jenja tekočina vrèti, zabij sod, pusti ga do zime in spomladi vino pretoči v steklenice.

Senó.

Ne prestraši se, dragi čitatelj! Ne bom ti svetoval, da bi žival senó, bodisi surovo ali pokuhano. Navzlic temu pa je seno imenitno zdravilo, in le obžalujem, da vé tako malo ljudi za ta pripomoček. Kako urno deluje! Kolikim je že povznilo zdravje, ali vsaj znatno zmanjšalo bolečine!

Bogatin zbolí. Zdravnik ga pogostoma obišče. Boleden se odjenja. Naposled pravi zdravnik: Svetujem vam prav resno, pojdite v te toplice, sicer ne boste nikdar več zdravi. Bogatin je zadovoljen in odide. Koliko ga stanjajo toplice! Koliko sitnosti mu je prestat, tega ne vprašuj. Nazadnje se morde se prehladi in vse je bilo zastoj. Dragi, ostaniva rajši doma in napraviva si sama toplice, kopel, kakoršno koli hočeva. Denar pa si prihraniva za druge potrebe. Kako pa napraviti to kopel?

Po leti, ko se muči delo, pridno delaš na polju. Tu okušaš, kaj se pravi, jesti v potu svojemu obraza. Kar se pridruže oblaki, dež se vlije, in ubožec si moker do kože. Sedaj se ti ne ljubi dalje delati, zato si malo odpočiješ. Pa prav ta počitek ti zelo škoduje. Mraz te stresa; vesel si, če prideš kmalu domov in potem v postelj. Drugi dan ni bolje, marveč še huje. V ramah te irga, da roko komaj vzdigneš; tu in tam te zbada, da se kar stresesh. In sedaj delaj! Kako neki, ko prenašaš komaj svoje telo. Potoži svojim znancem svoje bolečine in svetovali ti bodo razna mazila, zlasti vinski cvet. Bolečina pa ne odjenja, če prav storiš vse, kar ti svetujejo.

Zapomni si torej to zdravilo! Kadar čutiš skrnino, napravi si ovitek tam, kjer te irga. Recimo, da si ves prehljen in da čutiš skrnino po vseh udih. Napravi si krop, v krop vrzi dve perišči senenega droba ali ovsene slame, ki je močnejša, to pokrij in kuhaj kakih deset minut dalje. Potem namoči platneno rjuho v tej zavrelici, ožmi jo nekoliko in se zavij do vratu. Spodaj na posteljo položi koc, da ne bo posteljina mokra. Dobro se odeni in leži tako eno uro. Čez uro odvrzi rjuho in se obleci v suho perilo in dalje počivaj. Včasih ti odvrzame v prvič vse bolečine; bolje pa ti bo prav gotovo, pozneje treba to ponavljati, da odide bolezen popolnoma iz života. Takisto stori čez dva ali tri dni, ne preje, ker taka kopel človeka slabi.

Tudi hud kašelj, močno zastaran, odpraviš s seneno zavrelico. Kako? Napravi si sopar ali ovseno slamo,

ki je pripravljena v skafu, sedi na stol poleg skafa. Odeni se z odejo, da ne pride zunanji zrak do tebe, in pridno dihaj vse soparico. Vročina staja, kar je bolnega v vratu in kašelj odjenja. Čez 15 ali 20 minut jenjaj, obriši se z namočeno mrzlo brisačko ali pa se umij z mrzlo vodo, in skoči urno v posteljo ali pa pojdi na delo, da se ogreješ in posušiš. Tudi to ponavljaj čez dva dni!

Preslica ali hrošč.

Hrošč raste vse poletje do pozne jeseni skoro povsodi kot plevel. Podoben je preslici na kolovratu in zato mu pravimo tudi preslica. Prejane čase so snajili z njim cinaste posode. Preslica čisti tudi telo. Za stare gnjile rane, celo za raka in bramorko ni nič boljsega od presličnih obkladkov. Preslica raztopi in odpravi gnjilobo. Rastlino nakladaj ali samo, ali pa napravi zavrelico, pomoči vanjo prtiče in jih naloži na ramo. Rabi se pa preslica tudi kot sopara.

Znotraj se preslica dá dobro rabiti. Čaj koristi posebno želodcu in ima prijeten duh.

Ta čaj miri bolečine, če trpiš na kamenu ali pe-sku; je najboljša pomoč, če kdo ne more k vodi. Bolnik naj pije vsak dan čašo tega čaja, pa ne naenkrat, naj si ga razdeli na tri ali štiri dele.

Če treba komu ustaviti kri, tudi tam je ta čaj imeniten, naj prihaja kri iz rane, iz nosa ali iz praij. Pij čaj, če prihaja kri iz ust, potegni si ga v nos, če teče kri iz nesa. Kdor trpi na krvotoku, pij za vsak dan dve časi.

Raznoterosti.

(Dopisnice se podražijo.) Da se odpravi dostavnina za pisma na deželi, nameruje trgovsko ministerstvo nekatere tiskovine podražiti, da se nadomestijo oni 3 milijoni, ki pri dostavljanju odpadejo. Pred vsem hoče dopisnice na 3 kr. zvišati, kar bi vrglo 1 kr. od dopisnice približno 1 milijon gld. na leto. Kdaj se to uvede, se ni določeno.

(Neva oprava za sodnike in odvetnike.) Z novim civilnopravnim redom, kateri stopi 1. januarja 1898 v veljavo, dobé tudi sodniki in odvetniki zagovorniki novo opravo, kakršna je že sedaj vpeljana na Angleškem, Francoskem in drugod. Imeli bodo črne talarje ter baret (podobno mašnikovim talarjem in kapi). Meji obravnavo bodo razkriti, kadar pa se sodba razglasi, deli bodo baret na glavo. Gotovo bo ta obred imel nekaj svečanostnega, kar se je do sedaj povsem pogrešalo.

(Zgube turške vojske) v poslednji vojni z Grško so bile naslednje: V Tesaliji 900 mrtvih, 2400 ranjenih, v Epiru 91 mrtvih, 264 ranjenih; skupaj 991 mrtvih in 2664 ranjenih. Med mrtvimi sta dva paše, 26 stabnih in 45 višjih častnikov, skupaj 74, t. j. skoro 8%, kar je izjemni dokaz hrabrosti turških častnikov. Nadalje pa se poroča, da je število ranjenih, katerih so dosedaj

navozili v Carigrad z bojišča 1759 mož, med temi 79 častnikov.

(Starost vladarjev.) Papež Leo XIII. je star 88 let, veliki knez luksenburški 80, kralj danski 79, kraljica Viktorija angleška 78, kralj saksonski 69, kralj švedski 68, cesar avstrijski 67, kralj belgijski 63, kralj rumunski 58, knez črnogorski 56, sultan 55, kralj italijanski 53, kralj bavarski in vitemberski 49, cesar Nemčije 38, knez bolgarski 36, kralj portugalski 34, car ruski 29, kralj srbski 21, kraljica holandska 17, kralj španjski 11 let.

(Šiba v šoli.) Na Nemskeem ni šiba v šoli taka hudodelka, kakor pri nas v Avstriji. Učitelj in katehet smeta poredne učence v šoli in zunaj šole prav dobro našvrkati. Tožiti se smeta učitelj ali katehet le tedaj, ako sta učenca znatno poškodovala, da bi bilo nevarno za njegovo zdravje in življenje.

(Evropska vojska) zahteva ogromne svote. V minulem letu se je potrošilo za vojaštvo v Evropi 2 milijardi 127 milijonov goldinarjev. Rusija je potrošila 516 milijonov, Anglija 383, Francija 370, Nemčija 265, Avstrija 178, Italija 131 in pol milijona itd.

(Kovan denar.) Od 1. 1892 do konca 1896 so v Avstriji nakovali 727,878.552 komadov denarja kronske

veljave v znesku 316,555 815 gld. Mej temi je 24,372.318 komadov od zlata po 20 kron, 210 734 zlatih komadov po 10 kron, 96,345 500 srebrnih kron itd. Na Ogrskem so v tem času nakovali 406,827.367 komadov kronske veljave v znesku 174,946.650 gld. V celi državi je bilo torej nakovanih 694,705 919 kom. v znesku 491,502 465 gl.

(Velika merska povodenj.) Morje preplavilo je mesto Voiron na Francoskem, broječe 11 000 prebivalcev. Voda je podrla vse tovarne in razrušila več hiš. Škoda se ceni na 20 milijonov frankov. Več oseb je utonilo. Voda je stala v mestu 6 metrov visoko.

(Oblakom je vojske napovedala) štajerska hranilnica v Gradiču, ter je v ta namen prošla vojno ministerstvo, naj jej prepusti nekaj topov. Strelkovnjaki so namreč dokazali, da se oblaki, ki s točo žugajo okoli, dajo preganati, ako se s topovi vanje strela. Silen zračni pritisk jih razprši. Štajerska hranilnica namerava v interesu vinarstva pričeti te poskušaje, ter je od skupnega vojnega ministerstva dobila 4 topove, ki bodo s spodnjestajerskih vinskih goric — puchali copernice.

(Visoka starost.) V naselbini Varisi, okrožje Kutais, živi duhovnik Georgije, ki je letos slavil 140. rojstveni dan.

(Stara perečenca.) V Laportu, v severni Ameriki sta se poročila 86 letni starček s 80 letno starko, ki sta se poznala že za mladih dni. Zenin je med tem pokopal 3 žene in nevesta 4 može. Sedaj jih je usoda združila in ju vaa srečna pripeljala pred oltar.

(Premeženje Rothschilda.) Okrogla svota premoženja Rothschilda znaša 10 milijard frankov. (Ko bi bili srebrni tolarji, bi vlak segal od Ljubljane ter skoraj do Medvod, da bi mogel peljati vse najedenkrat) (8 km.). Od tega ima francoska rodovina 1 milijardo. V letu 1875. so imeli komaj polovico te svote, tedaj se jim je v 18 letih še več

kot podvojila. Izračunilo se je, da bo do leta 1965. naraslo do neverjetne svote 800 milijard. Z obrestmi od kapitala bi se lahko 37 milijonov ljudi, tedaj vse francosko prebivalstvo z njimi preživelo. V letu 1800 ni imel ded Rothschild še nič, šele po bitki pri Waterloo je pričel bogateti. „Signal“, francoski list, iz katerega so se te številke posnele, pridene sledeče: Ni treba biti socialist, vendar mora vsakdo, ki še trezno misli, priznati, da je tako kopičenje kapitalov pod jeden klobuk več ko nezdravo za našo dobo, med tem ko tisoči lakote umirajo.

(Ura ga je strašila.) O Amerikancu Edisonu pri-povedujejo zgodnico, ki bi bila skoro slabo končala. Ko je bil fonograf (t. j. stroj, ki posnema človeške glasove), gotov, skrije Edison takega v veliko uro stare oblike, ki je visela v njegovi sobi za tujca. Nek sorodnik na obisku se ravno slači, da ide počivat, ko začne ura biti. Ko odbije, oglasi se renčeči glas: »Enajsta ura; še eno uro ti je živeti!« Ves prestrašen zleze mladenič pod odejo. Čez eno uro zopet odbije ura in vnovič zadoni grozni glas: »Dvanajsta ura; pripravi se za uni svet!« To je za našega tujca preveč. Zakriči na ves glas, skoči iz postelje, odtrga tako rekoč vrata svoje sobe iz zapahov in pade kakor onemesten v — naročje Edisonovo, ki je pred vrati s prijateljem čakal izid svoje iznajdbe.

(Gosta je natakar) prinesel vrček piva, v katerem pa je bilo več pen, kakor piva. Rekel mu je: »Natakar, vi ste se zmotili. Jaz se nočem briti, temveč — piti!«

(Noe usadi trto.) Pride satan in jo poskropi s jagnjetovo, levovo, opičino in svinjako krvjo. »Kaj pa to pomeni?« vpraša Noe. Satan mu odgovori: »Če boš vina spil eno mero, boš medbolžno vesel kakor jagnje; če dve meri, srčen kakor lev; če tri, norčav kakor opica; če pa štiri, potem boš pa tak, kakor svinja!«

Narodno gospodarstvo.

Ljudska posejilnica, registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani, Gradišče št. 1. Prometa v 6 mesecih, od 1. januarja do 30. junija 1897 — 1,515.801 gld. 58 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ % obresti in sme vsakdo vložiti. Posojila se dajejo le članom. Tudi se vsprejemajo vloge na tekoči račun in se od dneva vložitve obrestujejo. Opozorjamo na bilanco, katere se nahaja v inseratnem delu na 170 strani.

Tršna cena v Mariboru. Pšenica 6—6 gld. 40 kr., rž 4 gld. 60 kr. do 5 gld., ječmen 3 gl. 80 kr. do 4 gl. 20 kr., oves 3 gl. 20 do 50 kr., koruza 4 do 4 gl. 30 kr., proso 4 gld. 60 kr. do 5 gl., ajda 5 gld. 20 do 60 kr., vse po hektolitr; kilo govedine 50 do 68 kr., teletine 50—64, ovčine 36—50, svinjine sveže 54—70, poveljene 75—85 kr.; liter pšena prosenega 11—12, ajdovega 12—13, ječmenega 10—11 kr.; kilo riza 14—32, graba 24—26, leče 16—32, fižola 10—12, krompirja 4—5, česneka 10—12, luka ali cebule 22 do 25 kr., jajec 2 kr.; liter mleka svežega 10, posnetega 8, vrhnja ali smetane sladke 20—28, kisle 28—32 kr.; kilo masla 1—1 gl. 10 kr., zabele 64—68, sljiv 25—28.

kumina 36—40 kr.; goska 1 gld. 10 do 5 kr., raca 55 do 75, piščet 30—45 kr.

Za cvetice v posodah je neobhodno potrebno, da se prst na vrhu velikrat zrahlja z lesenim kličkom. Če tega ne storiš, se prst vsled večkratnega prilivanja tako utrdi, da postane kakor kepa, skozi katero potem voda ne more prodreti. A preveč ne smeš prilivati, ker utegne škodovati. Če pa prilivaš, prilij tako, da bo vsa prst premočena. Če tega ne storiš, se prst sprime in postane trda kot kamen in cvetice se posuši. Če se ti je pa prst že sprijela v kepo, postavi posodo v drugo posodo, ki je napolnjena z vodo in prst se bo omečala. Voda, s katero prilivaš, mora biti vedno gorkejša ali vsaj tako gorka kakor je prostor, kjer stoje cvetice. Najboljša je mehka voda. Če pa prilivaš z vodo iz vodnjaka, pusti, naj prej stoji 24 ur. Zelo dobro je za cvetice, če jih vsak dan po listih poskropiš. Na vsakih osem dnev obriši z gobo prah s cvetic. Posebno dobro je za cvetice to-le gnojilo: Namoci obrezke od konjskih kopitov (pri vsakem kovaču jih lahko dobiš) ali pa od kravjih rogov v vodi, pusti nekaj časa stati in dobiš boš izvrstno gnojilo za cvetlice.

Več mleka! Krave veliko bolj molzejo, če jih krmite s kropivami. Ne smete jim jih pa dati kaj, ko jih pokosite ali požanete, marveč pustite jih ležati dve uri na solnci. Ko se nekoliko sparijo, potem jih pa dajte v jasio. Veliko več mleka boste namolzi. Tako delajo kmetje na Švedskem in Norveškem in večletna skušnja jim je to potrdila.

Zoper brenceljne in muhe! Kmalu bo prišel tisti čas, ko bodo živini muhe hudo nagajale. Če hočete, da bo živina varna pred tem mrčesom, dignite jo z orehovim perjem, ali pa jo omite z vodo, v kateri ste zavreli orehovo perje.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide danes 5. avgusta 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 10. julija:	30,	63,	88,	49	59.
Gradec, 10. julija:	84,	23	61,	78,	36
Ljube, 3. julija:	30,	22	32,	13	9.
Trst, 3. julija:	43,	20,	6,	78	18.

Tržne cene v Ljubljani.

10. julija

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	9	—	Špeh, povojen, kgr.	—	68
Rež,	6	30	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	5	—	Jajce, jedno	—	2
Oves,	6	30	Mleko, liter	—	10
Ajda,	7	50	Goveje meso kgr.	—	64
Proso,	7	—	Telečje	—	56
Koruz,	5	20	Svinjsko	—	66
Krompir,	3	—	Koštrunovo	—	40
Leča hktl.	12	—	Pišanec	—	45
Grah,	12	—	Golob	—	18
Fižol,	8	—	Seno, 100 kgr.	1	96
Maslo kgr.	—	94	Slama,	—	1 60
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	30
Špeh, svež	—	70	» mehka	4	50

Služba organista in cerkvenika

oddá se z dnem 15. sept. t. l.

v Grahovem pri Cerkljici.

Služba znaša letnih 200 gld., prosto stanovanje in prosto biro. Zeleti je znanje kakšnega rokodelstva. Sprejme se tudi izvezbani samouk.

Fran Lakmayer,
župnik.

197 1-1

Popravek. V oznanilu g. Karol Kavšeka v Ljubljani v zadnji številki našega lista, zadevajočem samodelujoče vodovode, primerili so se nekateri tiskovni pogreški, katere tako-le popravljamo: hidravlični aparati pritiskajo vodo iz doline v višino do 150 metrov, nadalje dobiva g. Frano Eržen na Mrzlem Vrhu od 60 metrov nižje ležečega izvirka 3000 litrov vode, in ne samo 300 litrov, kakor je bilo po pomoti tiskano.

199

Staropreiskušeno dijet. kosmet. sredstvo (vrihalno) za okrepčavo in utrjenje žil in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hrbolazki fluid)

Z uspehom ga rabijo hribolazci, biciklisti in jahači, da se utrdé in okrepčajo po dolgem naporu.

Cena: steklenica 1 gld., po steklenice 60 kr. Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavno zalogo ima
okrožna lekarna v Korneuburgu
pri Dunaju. 118 8-6 G

Ljudska posojilnica,
registr. zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Gradišče št. 1.

200 1-1

Semestralna bilanca dné 30. junija 1897.

(13mesečni obstanek.)

Posojila gld. 379.939-34	Udov 317 z vplačanami de-
Naloženo pri hranilnicah,	leži gld. 2.534-—
bankah, poštini hranilnici	Hranilnih vlog " 468.321-15
in gotovine gld. 105.322-39	Reeskompt pri banki " 4000-—

Računanovim posojilnicam posodila gld. 145.004-09.

Prometa v 6 mesecih, od 1. januarja do 30. junija 1897, je gld. 1.515.301-58.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni tar pevsod brez zgube, ako hoče prodajati postavne depuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludvika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutsegasse 8. 284 10-8
198 1

Oelz^{ova} kava

je najboljši in najčistejši primesek
h kavi.

Cestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

149 25-11

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

(130) (6)

Prilporočen od zdravnikov
Marijacejski grenčec

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. Najboljše nadomestilo za prepovedane takozvane Marijacejske želodčne kapijote. Razprodajalci dobé najvišji popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobéastonj)

Okrepčujoč, okusen, poživljajoč, osvežujoč, zdravje pospešujoč,
v dijetetičnem oziru blagodejen je

Želodčni grenčec najfinejšega vonja (aroma) in najboljšega ukusa, ne zoperno grenak, marveč prijetno pogreni. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih selik, najvestnejša priprava s najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najzdravnejšega želodčnega grenčca, kateri krepi želodec in izvrstno učinkuje proti oslabiljenju želodca in njega prebavnih organov. Priporočen od zdravnikov, potrjen po neštvisnih zahvalah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gld., 12 stekl. samo 2 gld. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, toda pri nakupovanju: Pozor! Pristen in pravi ima varstveno znamko **Marijino Oslje**, katera je oblastveno vknjižena. Da pa se pri kupovanju obvaruje ponarejenega ali pokvarjenega blaga, je najpriporočljivejše obrniti se pismeno naravnost do glavne zaog

Varstvena znamka.

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko,

katera razpošilja — da se obištevno seznanj s praviim blagom — najmanj 6 steklenic s obratno pošto po vseh delih sveta 191 24-4

Sidro
Liniment. Capsici compos.

144 12 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 46 25-25

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

Voznje karte in tovarni listi

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovano od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

194 12-2 **E. Schmarda**

v Ljubljani, Strolške ulice št. 4.

Herbabny-j ev podfosfornasto-isli
apneno-železni sirup

Ta 26 let s največjim uspehom rabljeni, prvi sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti.

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več
113 16 za zaviljanje. 668 20-20

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ali, a se vendar porveji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te torej vselej izredno Herbabny-j ev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižje cene, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 78 in 75.

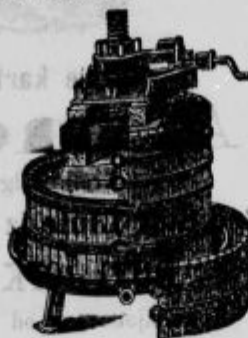
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

187 6-5

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti peronosperi, zboljani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (prase) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] prase). — Slamoreznice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,
II., Fraterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 6

Zastopniki se iščejo.

265 20-7

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizke ceni.

Pege

154 10—10 odpravi v 7 dneh popolnoma

dr. Christoff-a izborno, neškodljivo

Ambra-crème

Jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepšanje polt. Pristno v seleno tupočatenih izvornih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

170 18—8

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.

Ponitno podpisani slavnemu občinstvu ušljudo naznanja, da je s 1. majem letos občanani

hotel Fischer

v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavetišču in kopališču, prevzel zopet v lastno režijo.

Priporočujoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk naznanja, da bo de skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izborné vinske kapljico, vselaj svežim pivom, z dobre, ukusne gerko in mrzlo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, kakor tudi letna stanovanja.

S spoštovanjem

Fran Fischer.

189 10—8

V svrhe varnosti občinstva pred ničvrednimi ponarejanji ne sim od sedaj nadalje te-le obilastvene registrirane varstvene znamke.

Jedino pravi

Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarni pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Prekušelj in potrjen od zdravstvenih obilastov.

Najstarejša, najpristnejša, najresnejša in najodnosje ljudsko domače zdravilo. ki steji prave in plodne bolesti krč v želodcu itd. tur je vprabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stojiče rečene tiškanke varstvene znamke, naj se odkloni kot čim cenejo tem nič vrednejše ponaredbi. Pazl naj se toraj vedno natančno na seleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamev, zasledujem najstrožje sodnijskim putem na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naredi direktno in nasilevi: Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake tvaro-ograde poštno postaje 4 krone, v Bosni in Hercegovini 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje seleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

189 20—13 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-5